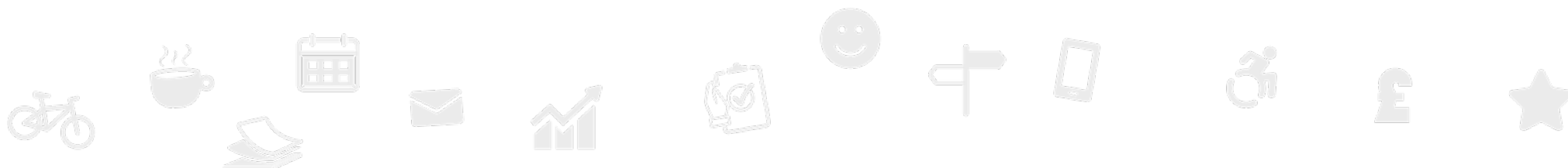


Cynllun Gweithredu LHDTTC+ ar gyfer Cymru

Gyda'n Gilydd â Balchder – gwneud Cymru y genedl fwyaf cyfeillgar i bobl LHDTTC+ yn Ewrop



Llywodraeth Cymru
Welsh Government



Helo

Mae Llywodraeth Cymru eisiau i Gymru fod yn **genedl LGBTQ+ gyfeillgar**.

Rydyn ni eisiau i Gymru fod yn rhywle lle mae pawb yn teimlo'n ddiogel, pawb yn gallu bod yn nhw eu hunain, a phawb yn gallu bod yn iach ac yn hapus.

Rydyn ni wedi ysgrifennu Cynllun Gweithredu **LLGBTQ+ ar gyfer Cymru**.



Lesbiaidd



Hoyw



Deurywiol



Trawsrywiol

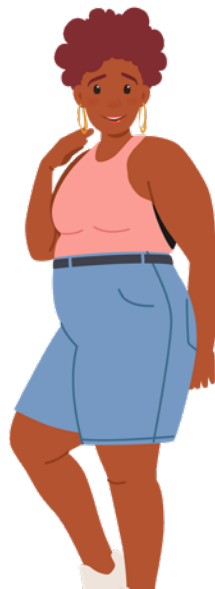


Cwiar ac yn/neu'n
Cwestiynu



Cyfeiriadedd rhywiol
a hunaniaethau
rhywedd eraill

Mae hyn yn
cynnwys pobl
anneuaidd sy'n
ystyried eu hunain
naill ai'n wryw
neu'n fenyw.



Cefndir y cynllun

Mae nifer o bethau wedi gwella ar gyfer pobl LHDTCT+ Ond mae rhai pobl yn dal i wynebu rhwystrau — yn y gweithle, mewn addysg, gofal cymdeithasol, a mwy.

Mae rhai pobl yn wynebu gwahaniaethu am fod yn bobl LHDTCT+ ond hefyd oherwydd eu hoedran, hil, crefydd neu anabledd. Mae hyn yn gwneud eu bywyd hyd yn oed yn fwy anodd.

Hoffem sicrhau bod gan bob unigolyn LHDTCT+ ei hawliau ac yn ddiogel, waeth pwy ydyw.

Bydd y cynllun hwn yn helpu i:

- **wella** bywydau pobl LHDTCT+
- **herio** gwahaniaethu a gwneud bywyd yn dechach
- **creu** cymdeithas lle mae pobl LHDTCT+ yn ddiogel i fyw ynddi a bod yn nhw eu hunain.



Cynnwys pobl yn y cynllun

Datblygwyd y Cynllun Gweithredu LHDTCT+ gyda chymunedau a sefydliadau o bob rhan o Gymru.

Cafodd ein hymgyngoriad dros 1,300 o ymatebion.



Camwahaniaethu — pan mae rhywun yn cael ei drin yn wahanol oherwydd pwy ydyw.

Hawliau — Mae gan bawb hawliau, pwy bynnag ydyn nhw, lle bynnag maen nhw'n byw neu beth bynnag maen nhw'n ei gredu. **Mae Deddf Hawliau Dynol 1998** yn manylu ar yr hawliau sydd gan oedolion. Mae **Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP)** yn manylu ar hawliau plant a phobl ifanc.

Ein gweledigaeth ar gyfer pobl LHDTC+

Hoffem wella cydbwysedd a chryfhau hawliau dynol.



Hoffem wneud Cymru yn lle mwy diogel.



Hoffem wneud Cymru yn Genedl Noddfa.



Hoffem sicrhau bod pawb yn derbyn y canlyniadau gofal iechyd gorau.



Hoffem sicrhau y gall pawb gymryd rhan mewn addysg a dysgu.



Hoffem sicrhau y gall pawb gymryd rhan ym mhob agwedd ar fywyd.



Hoffem wrando ar gymunedau LHDTC+ a gweithio gyda nhw.



Hoffem amddiffyn a hyrwyddo hawliau pobl draws ac anneuaid.



Hawliau Dynol

Dylid parchu hawliau LHDTG+. Nid ydym am i unrhyw un gael niwed, na chael ei fwlio na'i drin yn wael oherwydd pwy ydyw.

Ein gweithredoedd:

- 1** Byddwn yn sicrhau bod pawb yn ymwybodol am hawliau dynol ac yn deall pa mor bwysig ydynt i bobl LHDTG+.
- 2** Byddwn yn sicrhau bod pawb yn gwybod sut i ddefnyddio eu hawliau dynol.
- 3** Byddwn yn defnyddio'r pwerau sydd gennym i wahardd Arferion Trosi.
- 4** Byddwn yn sicrhau y gwrandewir ar bobl LHDTG+ ac y cynrychiolir nhw fwy ar fforymau.
- 5** Byddwn yn gofyn i bobl LHDTG+ ein helpu ni i gynllunio a gwella gwasanaethau.
- 6** Byddwn yn codi ymwybyddiaeth o bobl aneuaid a rhyngrywiol, a derbyniad ohonynt.
- 7** Byddwn yn trio symud penderfyniadau ynglŷn â Chydnabyddiaeth Rhywedd i'r Senedd fel bod gennym y pŵer i wneud yr hyn sy'n iawn i Gymru.
- 8** Byddwn yn dangos i'r byd sut mae Cymru yn gwerthfawrogi ac yn cefnogi cymunedau LHDTG+.

i *Arferion Trosi — Mae rhai grwpiau yn credu ei bod hi'n bosibl newid neu 'wella' rhywun rhag bod yn unigolyn LHDTG+ a chynnig arferion niweidiol. A gall hynny fod yn dreisgar a pheri anafiadau.



Dylech allu dweud...

Mae fy hawliau yn cael eu parchu.

Mae Cymru yn lle cyfeillgar, diogel.

Rwy'n rhydd i fod yn fi fy hun, a does neb yn ceisio fy newid.

Mae fy safbwyntiau yn glanio ar glustiau agored a chaf fy nghynnwys mewn penderfyniadau sy'n effeithio ar fy mywyd.

Rwy'n ymwybodol o'm hawliau ac yn gwybod sut i weithredu arnynt.

Diogelwch a rhyddid rhag gwahaniaethu

Mae llawer o bethau wedi gwella yng Nghymru ond mae rhai pobl LHDTG+ yn dal i deimlo'n annïogel. Mae cyfraddau trosedd gasineb wedi cynyddu. Mae angen rhoi terfyn ar hyn.

Ein gweithredoedd:

9

Byddwn yn ei gwneud hi'n haws i bobl LHDTG+ adrodd ar droseddau casineb.

10

Byddwn yn parhau i fuddsoddi mewn prosiectau sy'n atal troseddau casineb ledled Cymru.

11

Byddwn yn gwneud popeth o fewn ein gallu i fynd i'r afael â bwlio a throseddau casineb LHDTG+.

12

Byddwn yn gweithio gyda'r Heddlu i wella perthnasoedd gyda chymunedau LHDTG+.

13

Byddwn yn mynd i'r afael â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ymhlith cymunedau LHDTG+.

14

Byddwn yn sicrhau ei bod hi'n rhwydd defnyddio gwasanaethau digartref a'u bod yn bodloni anghenion pobl LHDTG+.



Dylech allu dweud...

Gwn beth yw trosedd gasineb a gwn sut mae adrodd achosion ohoni.

Mae fy safbwyntiau yn glanio ar glustiau agored ac yn cael eu parchu.

Mae'r Heddlu a'r staff sy'n gweithio mewn gwasanaethau yn deall fy anghenion ac yn fy nghefnogi.

Os ydw i'n wynebu trais gartref, gallaf ei adrodd a chael cefnogaeth.

Cenedl Noddfa

Mae Cymru yn Genedl Noddfa i bawb, ni waeth o le y dônt. Nid oes gennym y pŵer dros benderfyniadau yn ymwneud â cheiswyr lloches na ffoaduriaid, ond mae gan Lywodraeth y DU. Rydym yn anghytuno â nifer o bolisiau Llywodraeth y DU gan ein bod yn credu eu bod yn rhoi ffoaduriaid a cheiswyr lloches LHDTC+ mewn risg o niwed a chamdriniaeth. Byddwn yn parhau i wella sut caiff ceiswyr lloches neu ffoaduriaid LHDTC+ eu trin.

Ein gweithredoedd:

15

Byddwn yn sicrhau bod pobl LHDTC+ sy'n hawlio lloches yn cael eu hadnabod, eu cadw'n ddiogel ac yn cael cefnogaeth.

16

Byddwn yn annog ac yn cefnogi tai ceiswyr lloches LHDTC+ yng Nghymru.

17

Byddwn yn sicrhau bod Cymru yn Genedl Noddfa ar gyfer pobl LHDTC+.



Dylech allu dweud...

Rwy'n teimlo'n ddiogel i fod yn fi.

Rwy'n teimlo fy mod wedi fy nghroesawu yn fy nghymuned a bod pobl yn gyfeillgar.

Rwy'n ddiogel rhag niwed a gallaf ddatblygu bywyd newydd.

Nid oes rhaid i mi guddio fy mherthnasoedd neu bwy ydyw.

Gofal iechyd, gofal cymdeithasol, a llesiant

Mae rhai pobl LHDTG+ yn ei chael hi'n anodd cael cymorth iechyd a gofal cymdeithasol. Mae rhai yn teimlo'n anniogel neu'n frawychus i sgwrsio am eu hanghenion. Mae hyn yn cynnwys pobl anabl LHDTG+ a phobl hŷn LHDTG+ mewn cartrefi gofal.

Ein gweithredoedd:

18

Byddwn yn gwella gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol fel eu bod yn bodloni anghenion pobl LHDTG+ yn well. Mae hyn yn cynnwys cleifion LHDTG+ a staff LHDTG+.

19

Byddwn yn sicrhau bod gwasanaethau mamolaeth a ffrwythlondeb ar gael ac yn rhwydd eu defnyddio ar gyfer pobl LHDTG+.

20

Byddwn yn sicrhau bod ein Strategaeth Iechyd Meddwl yn cynnwys anghenion pobl LHDTG+.

21

Byddwn yn cyhoeddi ac yn cyflawni Cynllun Gweithredu HIV newydd.

22

Byddwn yn lleihau rhwystrau ar gyfer pobl LHDTG+ gan ddefnyddio gwasanaethau iechyd meddwl.

23

Byddwn yn adolygu'r Llwybr Datblygu Hunaniaeth Rhywedd ar gyfer pobl ifanc yng Nghymru.

24

Byddwn yn parhau i ddatblygu Gwasanaeth Rhywedd Cymru.

25

Byddwn yn gwella sut caiff gwybodaeth ei chofnodi ar gyfer cofnodion meddygol pobl draws, anneuaid a rhyngrywiol.

Dylech allu dweud...

Mae gwasanaethau yn fy nhrin â pharch.

Mae meddygon a staff eraill y GIG wedi'u hyfforddi'n dda ac yn gwybod sut i fodloni fy anghenion.

Gallaf dderbyn cymorth ffrwythlondeb i ddechrau teulu.

Mae gennyf gymorth ar gyfer iechyd meddwl!



Addysg

Mae ysgolion, colegau a phrifysgolion yn lleoedd da i ddatblygu parch a dealltwriaeth. Mae'r cwrwclwm newydd yng Nghymru yn cynnig mwy o gyfleoedd i drafod mwy am barch, hunaniaethau LHDTG+, rhywioldeb a rhywedd.

Ein gweithredoedd:

26

Byddwn yn rhoi canllawiau trawsrywedd newydd i ysgolion ac awdurdodau lleol.

27

Byddwn yn cefnogi pobl LHDTG+ ac yn mynd i'r afael â bwllo.

28

Byddwn yn sicrhau bod ysgolion yn ddiogel ac yn groesawgar i ddysgwyr a staff LHDTG+.

29

Byddwn yn sicrhau bod colegau a phrifysgolion yng Nghymru yn ddiogel ac yn groesawgar ar gyfer dysgwyr a staff LHDTG+.



Dylech allu dweud...

Rwy'n teimlo'n ddiogel a gallaf ddysgu.

Rwy'n gweithio mewn coleg sy'n deall fy anghenion ac yn fy nghefnogi.

Mae athrawon yn gwybod sut i fy nghefnogi.

Rwy'n teimlo fy mod wedi fy mharchu a gallaf fod yn fi fy hun.

Cymunedau a bywyd teuluol

Mae llawer o bobl LHDTG+ o wahanol gefndiroedd, crefyddau a diwylliannau yng Nghymru. Dylai eu bod yn gallu byw mewn unrhyw gymuned, yn teimlo perthyn ac yn rhydd i fwynhau bywyd teuluol.

Ein gweithredoedd:

- 30** Byddwn yn cefnogi pobl LHDTG+ a'u teuluoedd.
- 31** Byddwn yn sicrhau y gall gweithwyr ieuenctid gefnogi pobl ifanc LHDTG+.
- 32** Byddwn yn cefnogi sgysiau rhwng grwpiau ffydd a phobl LHDTG+ i annog parch a gonestrwydd.
- 33** Byddwn yn sicrhau bod gan siaradwyr Cymraeg LHDTG+ gymorth a gwasanaethau yn y Gymraeg.
- 34** Byddwn yn sicrhau bod pobl LHDTG+ yn cael cymorth i fod yn rhan o etholiadau, pleidleisiau ac yn sefyll mewn etholiad pe dymunant.
- 35** Byddwn yn cefnogi sefydliadau Pride ledled Cymru.
- 36** Byddwn yn defnyddio digwyddiadau LHDTG+ i godi ymwybyddiaeth.
- 37** Byddwn yn cefnogi cyn-filwyr LHDTG+ y Gwasanaethau Arfog.

Dylech allu dweud...

Rwy'n teimlo fy mod wedi fy nghroesawu yn fy nghymuned.

Mae gweithwyr ieuenctid yn gwrandao arnaf ac yn fy nghefnogi.

Gallaf bleidleisio dros bobl sy'n cynrychioli fy safbwyntiau am fywyd.

Mae gennyf adnoddau i'm helpu i ddeall anghenion fy mhlentyn yn Gymraeg.



Cymryd rhan ym mywyd, diwylliant a chwaraeon Cymru

Dylai bod pawb yn gallu cymryd rhan mewn chwaraeon, diwylliant a gweithgareddau eraill, a chymryd rhan ynddynt. Mae rhai pobl LHDTG+ yn wynebu rhwystrau rhag cymryd rhan ac yn teimlo'n annïogel neu'n anghyfforddus.

Ein gweithredoedd:

38

Byddwn yn sicrhau y gall pawb gymryd rhan mewn chwaraeon a chynrychioli eu cymuned.

39

Bydd hyn yn helpu i bobl drawsryweddol deimlo'n ddiogel i gymryd rhan mewn chwaraeon.

40

Byddwn yn dathlu ac yn gwella'r gynrychiolaeth o gymunedau LHDTG+ yn nhreftadaeth a diwylliant Cymru.

41

Byddwn yn sicrhau bod mwy o bobl a sefydliadau LHDTG+ yn gallu cymryd rhan mewn trefnu digwyddiadau a gweithgareddau diwylliannol.



Dylech allu dweud...

Gallaf gymryd rhan yn y pethau sydd o ddiddordeb i mi.

Rwy'n teimlo'n ddiogel i gymryd rhan mewn gweithgareddau lleol.

Gallaf geisio profiad gwaith a dechrau ar yrfa mewn chwaraeon.

Mae Diwylliant Cymru yn cynnwys pobl LHDTG+ fel fi!

Gweithleoedd

Mae llawer o weithleoedd a chyflogwyr ledled Cymru yn ddiogel ac yn rhoi cyfle cyfartal i bobl LHDTG+. Ond mae eithriadau.

Ein gweithredoedd:

42

Byddwn yn cael gwared ar ffyrdd personol o adnabod pobl, fel rhywedd, o ffurflenni cais am swyddi a ffurflenni cyflogaeth eraill.

43

Byddwn yn cynnig hyfforddiant cydraddoldeb LHDTG+ i sefydliadau'r sector cyhoeddus.

44

Byddwn yn annog cyflogwyr i gefnogi'r bobl LHDTG+ sy'n gweithio iddyn nhw.



Dylech allu dweud...

Mae fy nghyflogwr yn sicrhau bod pobl yn defnyddio fy rhagenwau dewisol.

Teimlaf fy mod wedi fy nghynnwys a'm parchu yn fy ngweithle.

Gallaf ddatblygu fy sgiliau.

Teimlaf fy mod wedi fy mharchu a'm bod yn cael cyfleoedd i lwyddo yn fy ngyrfa.



COVID-19

Mae'r pandemig wedi gwneud bywyd yn fwy anodd i lawer o bobl, gan gynnwys pobl LGBTQ+.

Ein gweithredoedd:

45 Byddwn yn parhau i helpu pawb adfer wedi COVID-19, gan gynnwys pobl LHDTG+ a'u hiechyd meddwl.

46 Byddwn yn edrych ar sut mae pobl LHDTG+ (yn bennaf pobl ifanc LHDTG+ a phobl anabl LHDTG+), wedi'u heffeithio gan y pandemig.

Dylech allu dweud...

Mae gennyf gefnogaeth a gallaf sgwrsio gyda phobl am sut mae'r pandemig wedi effeithio arnaf.

Rwy'n dod yn ôl ar fy nhraed ac yn teimlo'n rhydd i fod yn fi fy hun eto.

Mae'r pandemig wedi effeithio ar fy iechyd meddwl, ond rwy'n derbyn cefnogaeth.



Camau nesaf

Byddwn yn gwirio bod y cynllun hwn yn gwneud gwahaniaeth i fywydau ledled Cymru a byddwn yn parhau i gynnwys pobl LHDTG+ yn ein gwaith.

Diolch am ddarllen

Cewch ddarllen y cynllun yn llawn yma:

[llyw.cymru/cynllun-gweithredu-lhdtg-cymru](https://www.gov.wales/cynllun-gweithredu-lhdtg-cymru)

